

UCHWAŁA NR XIV.51.S.2024

KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W SZCZECINIE

z dnia 26 czerwca 2024 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr II/9/2024 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 27 maja 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie dotacji dla niepublicznych przedszkoli w wysokości wyższej niż określona w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie uchwała, co następuje:

- §1. Stwierdza się nieważność uchwały nr II/9/2024 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 27 maja 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie dotacji dla niepublicznych przedszkoli w wysokości wyższej niż określona w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych.
- §2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Rada Miejska w Suchaniu na mocy uchwały nr II/9/2024 z dnia 27 maja 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie dotacji dla niepublicznych przedszkoli w wysokości wyższej niż określona w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych postanowiła o ustaleniu nowej wartości podwyższenia wysokości dotacji dla niepublicznych przedszkoli prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne z wartości 145 % podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli do 110 % podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli. Na mocy § 3 uchwały organ stanowiący postanowił, że uchwała podlega publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego i wchodzi w życie z mocą obowiązującą od 1 czerwca 2024 r. Przedmiotowa uchwała została przekazana do organu nadzoru w dniu 3 czerwca 2024 r. i objęta postępowaniem nadzorczym na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, zgodnie z którym właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

We wstępnej ocenie Kolegium Izby przedmiotowa uchwała budziła wątpliwości co do zgodności z prawem, w szczególności z art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1461), ponieważ biorąc pod uwagę datę opublikowania uchwały w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego – 5 czerwca 2024 r. (poz. 2926), nadanie uchwale mocy obowiązującej od dnia 1 czerwca 2024 r. stanowiło o nadaniu jej wstecznej mocy obowiązującej, co dopuszczalne jest jedynie w sytuacjach wyjątkowych.

W związku z powyższym wszczęte zostało postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności wymienionej uchwały, o czym powiadomiono organy Gminy Suchań pismem z dnia 12 czerwca

2024 r. (znak: K.420.21.2024). W treści pisma wskazano, że ostateczne badanie uchwały odbędzie się na posiedzeniu Kolegium Izby w dniu 26 czerwca 2024 r. oraz, że w posiedzeniu ma prawo uczestniczyć upoważniony przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana, a do czasu zakończenia wszczętego postępowania przysługuje prawo wnoszenia wyjaśnień.

Kolegium Izby ostatecznie zbadało wymienioną uchwałę na posiedzeniu w dniu 26 czerwca, w którym nie uczestniczyli przedstawiciele jednostki, jak również nie skorzystano z prawa do złożenia wyjaśnień.

Rozpoznając badaną uchwałę Kolegium zważyło, co następuje.

Wymienioną uchwałę nr II/9/2024 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 27 maja 2024 r. zmieniającą uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie dotacji dla niepublicznych przedszkoli w wysokości wyższej niż określona w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych obniżono wartość procentową podstawy wyliczenia dotacji dla niepublicznych przedszkoli prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz przez osoby fizyczne z 145 % do 110 % podstawowej kwoty dotacji. Przedmiotowa uchwała stanowiąc akt prawa miejscowego została prawidłowo opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 5 czerwca 2024 r. pod nr 2926. Z treści § 3 badanej uchwały wynika, że Rada Miejska w Suchaniu postanowiła o nadaniu jej mocy obowiązującej od dnia 1 czerwca 2024 r. Biorąc powyższe pod uwagę przyjąć należy, że organ stanowiący gminy postanowił zatem o nadaniu uchwale wstecznej mocy obowiązującej.

Zgodnie z postanowieniami art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzą w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Powyższy przepis wyznacza zatem zasadę przewidującą 14 dniowe *vacatio legis*. W myśl ust. 2 w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Natomiast zgodnie z art. 5 ww. ustawy aktowi normatywnemu możliwe jest nadanie wstecznej mocy obowiązującej, jeżeli zasady demokratycznego państwa prawa nie stoją temu na przeszkodzie. Zgodnie z wyrokiem WSA w Olsztynie, które Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie w pełni podziela „Nadanie aktowi prawnemu mocy wstecznej jest dopuszczalne tylko wówczas, gdy zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. Jedną z konstytucyjnych zasad państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP) jest zasada niedziałania prawa wstecz (*lex retro non agit*). Zasada ta nie ma charakteru absolutnego i w wyjątkowych sytuacjach może zostać nadana moc wsteczna aktowi prawnemu. Problem niedziałania prawa wstecz był już przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego, który kilkakrotnie wypowiedział się, że zakaz *lex retro non agit* dotyczy zwłaszcza przepisów normujących prawa i obowiązki obywateli, jeżeli prowadzi to do pogorszenia ich sytuacji w stosunku do stanu poprzedniego. Odstąpienie od tej zasady dopuszczalne jest jedynie wyjątkowo i tylko z usprawiedliwionych względów, gdy jest to konieczne dla realizacji wartości konstytucyjnej ocenianej jako ważniejsza od wartości chronionej zakazem retroakcji.” (sygn. II SA/OI 65/23). Mając powyższe na uwadze, w ocenie organu nadzoru w przedmiotowej sprawie nie wystąpiły przesłanki uzasadniające nadanie wstecznej mocy obowiązującej uchwale nr II/9/2024 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 27 maja 2024 r. Tym samym organ nadzoru doszedł do przekonania, iż uchwała ta została wydana z istotnym naruszeniem art. 5 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, albowiem nadaniej jej wstecznej mocy obowiązującej nie znajdowało podstaw w zasadzie demokratycznego państwa prawnego.

W tym stanie rzeczy Kolegium orzekło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie w terminie 30 dni od daty jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie
Bogusław Staszewski
(podpisano elektronicznym podpisem
kwalifikowanym)

podpis elektroniczny zweryfikowany

w dniu03.07.2024.....

Wynik weryfikacji: ważny/nieważny/
~~nie~~ możliwości weryfikacji

podpis elektroniczny
BOGUSŁAW STASZEWSKI
Iwona Anioła

